

Neurodiversiteit

Oefensessie

29 januari 2026

Inhoud

In deze oefensessie gaan we praktisch aan de slag met:

- het neurodiversiteitsparadigma
- uitdagingen van neurodivergente studenten
- de transitie naar het hoger onderwijs
- het ondersteunen van neurodivergente studenten
- doorverwijzen

Wat is neurodiversiteit?

Wat is neurodiversiteit?

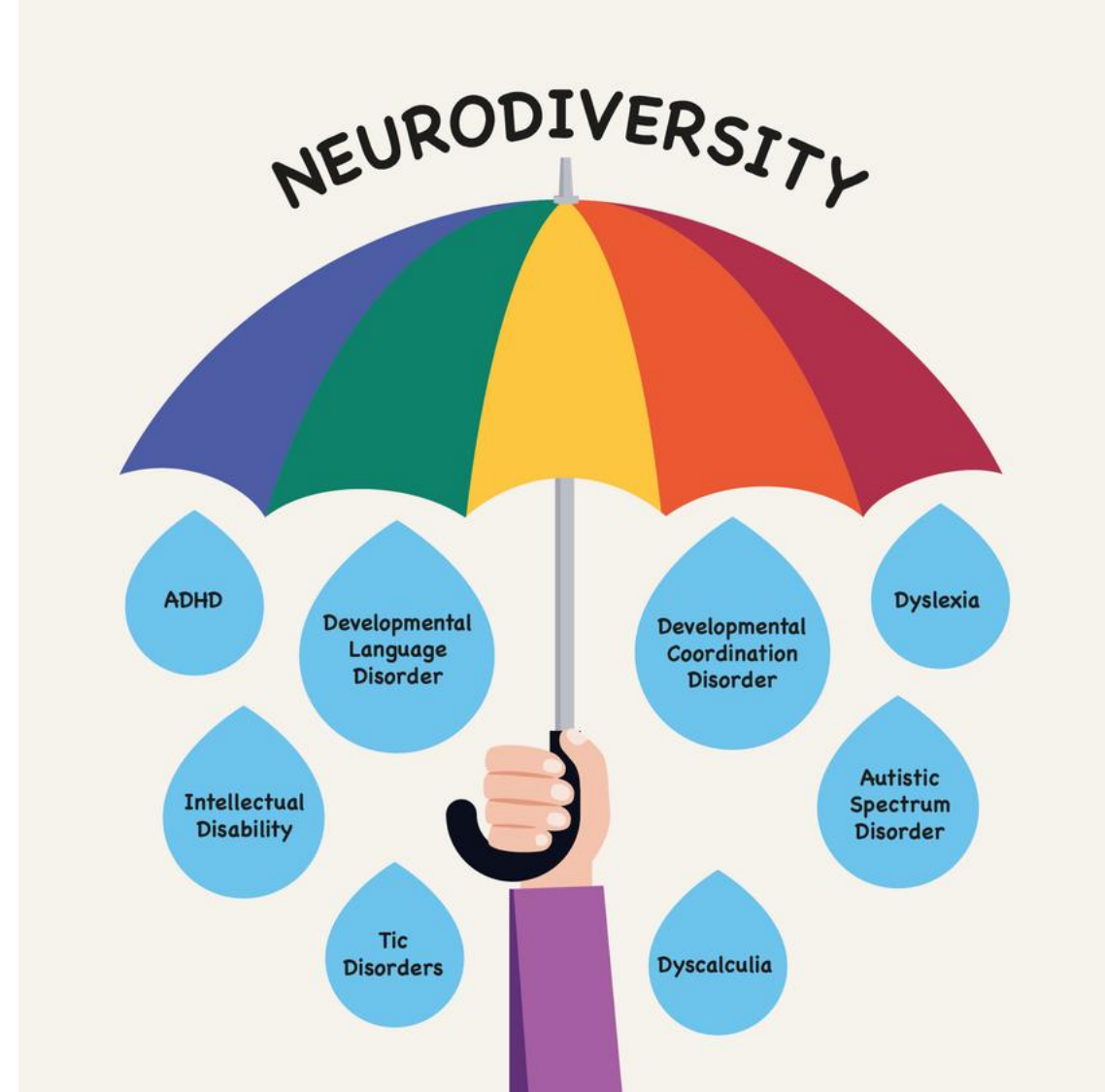
Neurodiversiteit = beschrijving en erkenning van grote variatie aan manieren van neurocognitief functioneren (*neurotypes*)

Wat is neurodiversiteit?

Paraplubegrip

- Begrip ontstaan in de jaren 90 op online fora voor autistische personen
- Neurologische diversiteit
- Paraplu: biedt een plek waar verschillende mensen die zich niet helemaal thuis voelen in onze samenleving, onder kunnen schuilen
- Niet strikt afgelijnd

Waarom aandacht voor deze doelgroep?

- **15-20% van de bevolking is neurodivergent**
- **Steeds meer neurodivergente studenten vinden de weg naar het hoger onderwijs**
- **Uitdagingen:**
 - Sociale en academische inclusie
 - Studievertraging
 - Psychische klachten

Neurodiversiteit herkennen

Je staat zelf tussen studenten.

Werd jij in het verleden al geconfronteerd met bepaalde uitdagingen of vragen die je nu zou kunnen verbinden aan neurodiversiteit?

Welke?

**Hoe studenten ondersteunen op
individueel niveau?**

Casus Mustafa

Mustafa is een student met autisme die de laatste twee jaren van zijn Secundair Onderwijs heeft gehaald via de examencommissie. Van het eerste tot het vierde middelbaar ging hij naar een type 9 school, waar hij les had in kleine groepen en een afgescheiden plek had in de klas met zo weinig mogelijk prikkels. Mustafa zit nu in de eerste bachelor Rechten. Hij heeft een proefexamen gehad en de resultaten waren niet goed, hoewel hij de leerstof wel beheerst. Hij heeft veel nood aan voorspelbaarheid, en is op voorhand zijn examenlokaal gaan bekijken. Op de dag zelf kreeg hij te horen dat het lokaal gewijzigd was. Hij vond het nieuwe lokaal niet onmiddellijk en dat bezorgde hem veel stress. Bovendien heeft Mustafa ook dyslexie. Na het examen vertelt hij in paniek dat hij geen voorleessoftware had gekregen, wat hem wel veel houvast geeft. Hij wist niet dat hij hier zelf om moest vragen bij de toezichthouder. Hij heeft ook recht op extra tijd, maar uit zijn examenrooster kon hij niet goed opmaken of de extra tijd al in zijn rooster vervat zat of dat die extra tijd er nog bij komt. Dat gaf hem veel stress. Tijdens het proefexamen, dat hij op de computer moest maken, kon hij zich niet concentreren, omdat zijn medestudenten zo dicht naast, voor en achter hem zaten. Ze zaten bovendien op ergonomische stoelen die konden bewegen en het wiebelen van de studenten maakte dat hij zich niet kon focussen. Mustafa mailt naar de studietrajectbegeleider en vertelt wat er gebeurd is. Hij heeft veel stress voor de aankomende examens.

“

Som enkele voorbeelden op van uitdagingen die je opmerkt bij deze student (op academisch vlak, sociaal vlak, ...).

“

Hoe zou je deze student kunnen ondersteunen? Hoe kan je dit verbreden naar acties die een grotere groep studenten ten goede zouden komen?

Casus Mustafa

- Transitie naar hoger onderwijs
 - Grote veranderingen: prikkels, sociaal, academisch, dagstructuur ...
 - Van intensieve naar geen/geringe begeleiding
- Zintuiglijke stoorzenders
 - Wiebelende stoelen niet aan te passen
 - Plaats in lokaal?
- Onvoorspelbaarheid/onduidelijkheid
 - Verandering van lokalen tijdig aankondigen en helder communiceren
 - Duidelijke communicatie over uitvoering faciliteiten: extra tijd, voorleessoftware

Casus Juliet

Juliet zit in de master biomedische wetenschappen. Haar studieloopbaan verliep niet altijd vlot, maar theoretisch is ze sterk en op academisch vlak scoort ze goed. Ze heeft de diagnose autisme en ADHD. Dit jaar ging het mis bij de masterproef en stage. Juliet liep vast op administratieve zaken en procedures (hoe stageplaats zoeken, hoe promotor zoeken, opvolging in SisA, ...) en er was veel onduidelijkheid over de verwachtingen bij de masterproef (afbakening van het onderwerp, communicatie met promotor, opleveren van tekst, ...). Juliet liep vast en blokkeerde. Ze wist niet waar te beginnen of hoe ze dit bespreekbaar kon maken met haar promotor en stagebegeleider. Juliet ervaarde veel stress en kwam terecht in een vicieuze cirkel. Ze verdween van de radar. Naar haar eigen gevoel was de stage goed verlopen, maar ze kon niet zeggen of ze voor de stage geslaagd was.

Als promotor ben je niet op de hoogte van haar diagnose. Je voelt je ook verantwoordelijk naar de stageplaats toe, waar blijkbaar toch niet alles goed is verlopen. Je nodigt Juliet uit voor een persoonlijk gesprek over de stage en de masterproef.

- Wat zou je eerste oordeel kunnen zijn over deze student als je enkel kijkt naar haar gedrag?
- Als je kijkt vanuit het neurodiversiteitsparadigma, hoe denk je dan over deze student?
- Hoe kan je het gesprek aanpakken?

Casus Juliet

- **Neuro-inclusieve aanpak**
 - Transparante, laagdrempelige procedures
 - Duidelijke instructie
 - Heldere communicatie
 - Verwachtingen
 - Deadlines
 - Afspraken
 - Constructieve – expliciete feedback
 - Tussentijds
 - Vinger aan de pols

**Hoe kan je studenten
ondersteunen op groepsniveau?**

Casus docent

Je bent docent in de master biomedische wetenschappen. Je hecht veel belang aan leren samenwerken, vandaar dat je vak geëvalueerd wordt aan de hand van drie groepswerken, waarvan één met mondelinge presentatie in de aula (opdracht 2). Voor de groepswerken mogen studenten zelf hun groepjes samenstellen (telkens 5 studenten) via Blackboard. De groepjes worden voor iedere opdracht opnieuw samengesteld, zodat er in principe telkens andere groepjes worden gevormd.

Je legt de respectievelijke opdrachten mondeling uit in de eerste, vierde en achtste les en schrijft ook telkens een beknopte toelichting op het Studentenportaal.

Bij het binnenkrijgen van de papers die de studenten samen moeten maken, merk je teleurgesteld op dat sommige groepjes opdrachten insturen die helemaal niet overeenkomen met je verwachtingen: ze zijn naast de kwestie of beantwoorden een andere vraag dan je gesteld had. Ook tijdens de presentaties merk je dit op. Er komen ook enkele studenten klagen dat hun groepsleden niet genoeg doen, hun bijdrage te laat of onvolledig aanleveren of het werk juist helemaal in hun eentje maken. Er zijn ook telkens enkele studenten (altijd dezelfde) die er niet zelf in slagen een groepje te vormen en die je zelf nog aan een groepje moet toewijzen. Bij de peerevaluatie merk je bij een aantal groepjes best veel negativiteit en frustraties ten aanzien van andere groepsleden op. Bij een aantal andere groepjes lijkt alles dan weer perfect te verlopen bij alle opdrachten. Wanneer je dit wat meer in detail bekijkt, merk je dat enkele van deze groepjes voor alle drie de opdrachten een identieke samenstelling hadden, wat niet de bedoeling was.

Vertrekkend vanuit een neuro-inclusief kader, hoe zou je het werken met groepen, zoals in deze casus beschreven, kunnen optimaliseren?

Casus docent

- **Duidelijke, ondubbelzinnige instructies**
 - Mondeling
 - Schriftelijk
- **Richtlijnen over**
 - Vorm en omvang
 - Criteria
 - Mondelinge presentatie
 - Peerevaluatie
 - Bereikbaarheid docent - opvolging
- **Docent maakt groepen**
 - Bijv. via Blackboard
 - Evt. expliciete rolverdeling
- **Duidelijke (tussentijdse) deadlines**
 - Vinger aan de pols
 - Tussentijdse feedback

- Wat doe je zelf al om neurodivergente studenten te ondersteunen op groepsniveau?
- Wat lukt er? Wat lukt er niet? Wat houdt je tegen?
- Tegen welke uitdagingen loop je aan?
- Wat neem je mee uit deze sessie?

Doorverwijzen

Doorverwijzen

> Infocenter Ondersteuning Studenten

English

Ondersteuning voor sociaal en
mentaal welzijn

Ondersteuning bij
studie

Ondersteuning bij
afstuderen

Specifieke
ondersteuning

Coaching
skills

Beleid aan
UAntwerpen

Vragen &
contact

Start > Mijn Subsites > Infocenter Ondersteuning Studenten

Alles over ondersteuning & begeleiding voor studenten aan UAntwerpen!

Ondersteuning voor sociaal en
mentaal welzijn

Ondersteuning bij studie

Ondersteuning bij afstuderen

Specifieke ondersteuning

Doorverwijzen

VOLG HET "stip"

facebook.com/stipuantwerpen
Instagram@uantwerpenstip

**STUDEREN
COMBINEREN
MET TOPSPORT,
KUNST OF
ONDERNEMERSCHAP**

VIND HET "stip"

Stadscampus | gebouw E
Campus Drie Eiken | gebouw G

**STUDEREN
MET EEN
FUNCTIEBEPERKING**

CHAT MET HET "stip"

via het Studentenportaal
> contact > STIP

**WAT NA MIJN
STUDIE?**

**STUDIETOELAGE EN
FINANCIËLE HULP**

TWIJFELS STUDIEKEUZE

Studentenportaal
**> ONDERSTEUNING
EN BEGELEIDING**

**SOCIAAL
EN MENTAAL
WELZIJN**

CONTACTEER HET "stip"

+32 3 265 48 72
stip@uantwerpen.be

**PLANNEN,
STUDEREN EN
ACADEMISCH SCHRIJVEN**

**Kom naar het
Studenteninformatiepunt**

**Stadscampus
gebouw E**

**Campus Drie Eiken
gebouw G**

**Bel het
Studenteninformatiepunt**

+32 3 265 48 72

**Studenten kunnen chatten via het Studentenportaal
→ Contact > Studenteninformatiepunt**

Stuur een mail naar

**studenteninformatiepunt@
uantwerpen.be**

